

Grundlag for erhvervs- og vækstminister Annette Vilhelmsens tale ved Produktivitetskommissionens konference den 6. juni 2013

KUN DET TALTE ORD GÆLDER

1. Indledning

Tak for ordet.

Jeg vil gerne - som Pia Olsen Dyhr - sige tak til kommissionen for rapporten. Det er interessant læsning om tre væsentlige erhvervspolitiske temaer: internationalisering, konkurrence og regulering.

Det er store emner, I har taget fat på. Og på rapportens omfang kan man se, at I har været produktive.

Rapporten er vigtigt input til regeringens erhvervs- og vækstpolitik. Og vi har som regering fastsat en målsætning i Vækstplan DK om, at vi vil hæve bruttonationalproduktet med 20 mia. kr. frem mod 2020 ved reformer, der

forbedrer vilkårene for virksomhederne. Det kan vi opnå på flere måder. Anbefalingerne fra produktivitetskommissionen, er én af de veje.

2.Sætte rammen: Udfordringen for Danmark og regeringens ønske om mere velfærd

Det er vigtigt for mig at slå fast, at vækstudfordringen for Danmark ikke kun handler om den aktuelle krise. Vi er udfordret af, at vores vækst i produktiviteten har været lav gennem mange år. Her er jeg helt enig med kommissionen.

For regeringen er det helt centralt, at vi får hævet produktiviteten i Danmark. For det er jo netop en højere produktivitet og et større arbejdsudbud, der på længere sigt giver os en højere velstand og velfærd.

Produktivitet er altså nøglen til et stærkt Danmark som et stærkt velfærdssamfund også i fremtiden. Det er ikke kun erhvervspolitisk feinschmeckeri.

Vi skal skabe øget vækst, så vi også i fremtiden har råd til at fastholde og udvikle velfærden for alle.

Vi vil sikre en sociale balance.

Og vi vil skabe et grønt og bæredygtigt Danmark.

Alt sammen er det gode grunde til, hvorfor det er så vigtigt, at vi hæver produktiviteten.

3.Hovedbudskaber

Når vi skal skabe mere vækst og højere velstand handler det naturligvis om flere forhold. Og derfor har regeringen en bred dagsorden. Jeg vil fremhæve to indsatsområder fra regeringens side:

Vi skal for det første sikre, at de internationalt konkurrenceudsatte erhverv har gode rammebetingelser til at kunne udvikle sig og udnytte mulighederne ved internationaliseringen. Derfor nedsatte regeringen en

række vækstteam, og vi har lanceret en række vækstplaner. Det arbejde peger allerede nu på, at der er muligheder for vækst i Danmark. Nu gælder det om, at vi griber de muligheder.

Vi skal for det andet styrke produktiviteten i de hjemmemarkedsorienterede erhverv. Her er der som sagt en væsentlig udfordring i forhold til produktiviteten. Og det er jo også det, som kommissionen fremhæver.

Kommissionen tager fat på rigtig mange områder, som regeringen også allerede arbejder med. Som ansvarlig minister for konkurrenceområdet vil jeg her tage fat i tre emner:

- Kan vi skærpe den sunde konkurrence yderligere?
- Hvordan øger vi produktiviteten i detailhandlen?
- Og sidst: Er der unødige regler og regulering, vi skal til livs?

4. Konkurrence

Lad mig starte med konkurrenceområdet. Det er et centralt område for erhvervs- og vækstpolitikken. Det er vigtigt, at vi sikrer, at konkurrencen er

stærk, da en effektiv konkurrence giver forbrugerne lavere priser og bedre varer og serviceydelser.

Konkurrence gør, at virksomhederne holdes til ilden. Så virksomhederne hele tiden har fokus på at finde smartere måder at gøre tingene på og styrke produktiviteten.

Jeg er glad for, at regeringen i oktober 2012 lancerede et meget ambitiøst *Konkurrencepolitisk udspil* netop med henblik på at øge konkurrencen i Danmark – og i særdeleshed i de hjemmemarkedsorienterede erhverv.

For konkurrence er vigtigt for produktiviteten og den fremtidige vækst. Men sund konkurrence er ikke noget, man opnår med et snuptag. Det handler bl.a. om, at der skal være en velfungerende konkurrencekultur.

Det er derfor vigtigt, at vi har en hensigtsmæssig konkurrencelovgivning, og at den håndhæves effektivt.

Regeringen har sammen med et flertal i folketinget lige strammet konkurrenceloven væsentligt med skærpet bødestraf og mulighed for fængselsstraf i grove kartelsager.

Det skal sikre fair og lige adgang til markedet for alle virksomheder til gavn for forbrugerne.

Jeg er glad for, at Produktivitetskommissionen anerkender det skridt, regeringen har taget på området.

Kommissionen peger på, at man kan gå videre ad denne vej.

Kommissionen peger blandt andet på, at man kan se nærmere på at ændre Konkurrencerådet, så det kun består af sagkyndige. I dag er rådet sammensat af både sagkyndige og personer fra en række forskellige interesseorganisationer.

Her skiller vi os ud fra andre lande. Og det er noget, som vi er villige til at se nærmere på.

Kommissionen peger også på, at det i højere grad skal være muligt at straffe virksomhedsledere for overtrædelse af konkurrenceloven ved simpel uagtsomhed – altså i tilfælde, hvor en virksomhedsleder ikke var klar over, at han brød loven. Det vil rejse nogle vanskelige spørgsmål i forhold til retssikkerheden.

Kommissionen foreslår også at give Konkurrencerådet beføjelser til at anvende det, man kalder for strukturelle påbud. Det vil sige, at hvis en virksomhed begrænser konkurrencen for meget, så skal konkurrencemyndighederne kunne påbyde en virksomhed for eksempel at frasælge en del af sin virksomhed.

Det er også et emne, vi vil se nærmere på.

5. Produktivitet i detailhandlen

Produktiviteten i detailhandlen er også et vigtigt emne, da denne branche fylder meget i økonomien.

Kommissionen anbefaler at lempe planloven for at kunne lave hypermarkeder.

Det er ikke noget nyt forslag. Det var også oppe og vende i den forrige regerings arbejde. Jeg er derfor ikke overrasket over, at kommissionen har forslaget med.

Folketinget har i april i år vedtaget en lovændring, der går i modsat retning. Det har Folketinget gjort, fordi, der er så mange hensyn at tage.

Blandt andet er det vigtigt, at vi sikrer, at der fortsat er gode muligheder for handels- og butiksliv i vores mange byer. På mine mange besøg rundt i landet hører jeg ofte om, hvor meget det betyder for en by, at den har en levende bymidte. Nærheden til butikker er også vigtig for mange af vores

sårbare medborgere. Det er hensyn, som kommissionen selv nævner i rapporten.

Jeg mener derfor, at der er behov for en grundigere debat, hvor vi ser bredere på, hvad vi kan gøre for at øge konkurrencen og produktiviteten detailhandlen. Det er jo afgørende for at forbrugerne kan få lavere priser og bedre varer.

Der er også andre områder, der er vigtige at have med. For eksempel er e-handel en stadig større del af danskernes indkøbsvaner, og vil være det i endnu højere grad fremover. I England, hvor man er langt fremme med e-handel i detailhandlen, forventer man, at om små 10 år vil næsten 40 procent af forbrugerne købe deres dagligvarer via e-handel.

Det er en udvikling, som vi også må forvente kommer herhjemme. Danmark er jo også et af de lande, som er længst fremme med brugen af internettet, og på mange villaveje er varevognene fra supermarkederne, der tilbyder e-handel, nu et kendt syn.

E-handel vil kunne være med til at styrke konkurrencen i detailhandlen og vil også kunne øge produktiviteten, fordi det kan sænke de e-handlende virksomheders omkostninger.

Det er en dimension, som er vigtig at have med. Det er også en måde, hvorpå produktiviteten kan øges i detailhandlen.

Jeg kan nævne, at regeringen har igangsat en analyse af fremtidens detailhandel for at udvise rettidig omhu i forhold til at skabe rammer, der kan bidrage til at øge produktiviteten i detailhandlen.

I det hele taget skal vi arbejde for, at butikkerne er gearet til nye tider og bliver bedre til at udnytte de muligheder, der ligger i teknologiske løsninger.

Og man skal ikke glemme, at uddannelsesniveaueet i den danske detailhandel spiller en vigtig rolle for produktiviteten.

Bedre produktivitet drejer sig altså om meget andet end hypermarkeder. Det synes jeg er værd at huske.

6. Regler og regulering

Lad mig gå videre til det tredje emne - nemlig de regler, som regulerer mange brancher.

Kommissionen anbefaler at afskaffe ”unødige” regler og regulering.

Jeg er helt enig i, at vi ikke skal have unødige regler. Men man kan jo spørge: hvad er en unødig regel egentlig?

Vi politikere skal jo afveje alle de mange, og ofte forskelligartede, hensyn, der er.

Det er hele tiden en balancegang: Både at tage de samfundsmæssige hensyn, som jo er grunden til, at vi regulerer erhvervslivet, og skabe den

dynamik, som er vigtig for udvikling, innovation og i sidste ende produktiviteten.

Og det er ikke altid et valg mellem regler eller ikke-regler.

Samme hensyn kan måske opnås med en klogere regulering. Jeg er enig med kommissionen i, at det er vigtigt at gennemgå den branchespecifikke erhvervsregulering med friske øjne.

Det er vi allerede i gang med. Det er en omfattende opgave, fordi det kræver, at vi dykker ned i de enkelte erhverv og forstår, hvad der kan være til gene for dynamikken og hvad, der er vigtige samfundshensyn. Regeringen arbejder på flere områder med dette emne.

Her vil jeg fremhæve tre tiltag, vi er i gang med. For det første har regeringens arbejde i de otte vækstteams vist, at der er gode muligheder for at finde konkrete tiltag, der styrker produktiviteten.

For eksempel pegede Vækstteam for vand, bio og miljøløsninger på et effektiviseringspotentiale i spildevandssektoren, der kan frigøre 700 mio. kr. Det er en del af Vækstplan DK, som vi fik vedtaget i dette forår.

Vi har også nedsat Virksomhedsforum, hvor virksomhederne kan komme med forslag til regelforenklinger, som kan lette de administrative byrder. Vi har allerede gennemført en lang række af forslagene fra Virksomhedsforum, og flere forenklinger er på vej.

For det tredje har vi som led i regeringens konkurrencepolitiske udspil nedsat en tværministeriel taskforce, der systematisk skal gennemgå alle lovregulerede erhverv i Danmark. Taskforcen undersøger, om adgangen til erhvervet og de beskyttelseshensyn, som oprindeligt dannede baggrund for at lovregulere de enkelte erhverv, kan opnås på en alternativ og mindre byrdefuld måde.

Arbejdet skal munde ud i konkrete forslag til, hvor det kan være relevant at gennemføre enklere regler for de lovregulerede erhverv i Danmark.

Det er et vigtigt input til at justere de regler, som erhvervslivet selv mener, trykker mest.

* * *

Kommissionen berører også den kollektive trafik.

Det har trukket et par overskrifter, siden lanceringen af rapporten for en uge siden. Derfor vil jeg gerne knytte et par ord til netop det spørgsmål.

Det er et vigtigt område og en høj prioritet for regeringen. Den kollektive trafik binder landet sammen på en god og miljøvenlig måde: Og jeg er helt enig i, at vi skal se på, hvordan togdriften kan ske mere effektivt.

Kommissionen mener, at det vil være muligt at hæve produktiviteten i jernbanetrafikken med omkring 1 mia. kr. Det er regeringen faktisk allerede

i gang med. DSB skal effektivisere togdriften med henblik på at frigøre 1,0 mia. kr. årligt.

Jeg synes, at forslaget om at indrette buskontrakter, så busselskaberne i højere grad tilskyndes til at levere høj kvalitet lyder interessant. Det vil vi gerne kigge nærmere på.

* * *

I en lidt anden boldgade har der i medierne været fokus på spørgsmålet om at forbyde eller begrænse brugen af arbejdsmarkedsklausuler.

Forslaget om at begrænse arbejdsmarkedsklausuler er kompliceret stof.

Der findes mange forskellige former for medarbejderklausuler. Nogle indgås ved ansættelse eller forhandling mellem arbejdsgiver og medarbejder, mens andre indgås mellem to eller flere virksomheder, hvor

virksomhederne forpligter sig gensidigt til ikke at ansætte hinandens medarbejdere.

Regeringen er åben over for at se på området, men det er ikke helt uproblematisk. Man skal være opmærksom på, at medarbejderklausuler er udbredte på dele af det danske arbejdsmarked. Derfor kan en begrænsning af disse klausuler i praksis indebære, at der vil skulle lovgives mod, hvad der er kutyme på arbejdsmarkedet.

* * *

Kommissionen foreslår også, at man så vidt muligt fjerner ejerskabsrestriktioner. Det er et område, der berører flere brancher.

Eksempelvis er der i den nuværende landbrugslov bestemmelser om, at man skal være landmand for at købe en landbrugsejendom. Det gør det vanskeligt for landbruget at tiltrække eksterne investorer. Og det er en barriere for at udvikle tilpas store enheder i landbruget.

Det er vigtigt at ejerskabsstrukturer ikke står i vejen for tiltrækning af kapital i landbruget. Det har Natur- og Landbrugskommissionen også været inde på.

Jeg er derfor enig med Fødevareministeren i, at vi skal være åbne overfor nye ejerformer i landbruget.

* * *

Et sidste konkret område, jeg vil tale om i dag, er spørgsmålet om standarder.

Internationale standarder gør det lettere for danske virksomhederne at sælge varer i udlandet, og de øger også konkurrencen herhjemme, da udenlandske virksomheder lettere kan komme ind på det danske marked.

Vi skal naturligvis udnytte det fulde vækstpotentiale i internationale standarder. Derfor har regeringen taget initiativ til en ny standardiseringspolitisk strategi.

Men andre hensyn end de rent økonomiske kan veje tungest. Jeg vil ikke gå på kompromis på de områder, hvor nationale standarder sikrer et højt dansk beskyttelsesniveau af for eksempel miljø eller forbrugere, og som ikke kan opnås med en international standard.

Det er eksempelvis tilfældet på fødevareområdet, hvor vi har en national standard, der beskytter forbrugerne mod hormonforstyrrende eller kræftfremkaldende stoffer i kød og emballage.

7. Afslutning

Her til sidst vil jeg sige:

Når jeg flere gange i dag har sagt, at de her anbefalinger vil regeringen se nærmere på, inden vi konkluderer, så skal I ikke blive nervøse.

Nogen gange betyder det jo ellers på *politisk dansk*, at der ikke kommer til at ske så meget. Men vi har netop nedsat produktivitetskommissionen, fordi vi ønsker input.

Vi vil tage reelt stilling til de anbefalinger, kommissionen kommer med. Og det vil vi gøre ved at inddrage alle samfundshensyn, som vi nødvendigvis må tage.

Vi har således noteret os alle jeres anbefalinger. Og som jeg har nævnt i dag, vil vi nu gå i gang med at overveje anbefalingerne i detaljer.

Til allersidst vil jeg understrege, at kommissionen jo slet ikke er færdig med sit arbejde. Vi ser i regeringen frem til også høre kommissionens bud på de emner, der tages op senere på året.

Det kommer blandt andet til at handle om uddannelse – den kan man som tidligere lærer og pædagogisk konsulent jo kun glæde sig til at læse ...
Tak for ordet.